

Vereeniging
Nederlandsch Historisch
Scheepvaart Museum

Verkort jaarverslag 2024

Inhoud

5	Voorwoord van de voorzitter
6	De VNHSM in 2024
10	Collectie en kennis in 2024
20	Leden in 2024
24	Bericht uit het museum
27	Financieel verslag 2024
32	Jaarrekening 2024

Voorwoord van de voorzitter

Met veel plezier presenteren wij u hierbij het jaarverslag van de VNHSM Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM) over 2024. Dit verslag biedt niet alleen een overzicht van onze activiteiten en financiële verantwoording, maar geeft ook inzicht in de positie en organisatie van de VNHSM, een vereniging met een rijke maritieme geschiedenis en een levendig verenigingsleven sinds 1916.

De jaarverslaggeving is opgesteld volgens richtlijn RJK C-1 voor kleine organisaties zonder winstoogmerk. Door deze richtlijn te volgen, willen we onze leden, donateurs en andere geïnteresseerden een helder en transparant beeld geven van onze financiële huishouding.

De VNHSM leeft dankzij de actieve inzet van haar leden en begunstigers. Zij dragen bij door deelname aan studiegroepen en historische onderzoeken, en door donaties - zowel in natura als financieel. Ook ontvangen we regelmatig schenkingen van particulieren en museale instellingen die delen van hun maritieme collectie willen overdragen.

We werken nauw samen met Het Scheepvaartmuseum Amsterdam bij het behouden, uitbreiden en toegankelijk maken van onze collectie. Door middel van tentoonstellingen en lezingen dragen we bij aan de verspreiding van kennis over de maritieme geschiedenis, van vroeger tot nu.

Het bestuur van de VNHSM overlegt met enige regelmaat met de directie van het museum over de collectie van de VNHSM en het tentoonstellingsbeleid van het museum in een veranderende wereld.

De VNHSM is niet alleen eigenaar van s'lands grootste en meest waardevolle maritieme historische collectie, Zij heeft ook als opdracht het behoud en de bevordering van de Nederlandse maritieme geschiedenis. Daarmee staat de VNHSM ook open voor debat met haar leden en met het museum. De samenleving verandert en visies op de geschiedenis zijn aan nuance onderhevig. Het museum biedt daarom ruimte aan alle verhalen en interpretaties die de maritieme geschiedenis ons kan bieden.

Wij zullen als VNHSM altijd ijveren voor een brede vertegenwoordiging van deze bijzondere collectie in de tentoonstellingen van het museum.

Onze leden bieden we exclusieve activiteiten rondom het museum en de collectie. Daarnaast zetten we ons actief in voor het delen van maritieme kennis via onze uitgebreide museumbibliotheek. Ook verzorgen we de periodieke uitgave van *Zeemagazijn*, een tijdschrift gewijd aan specifieke maritieme thema's, en ondersteunen we een bijzonder Fellowshipprogramma.

Met dit jaarverslag blikken we terug op een dynamisch jaar en kijken we vol vertrouwen naar de toekomst. Wij danken iedereen die zich heeft ingezet voor de VNHSM en kijken uit naar een nieuw jaar vol samenwerking en maritieme ontdekkingen.

Namens het bestuur
Manuel Kohnstamm, voorzitter

De VNHSM in 2024

Hierbij treft u aan het jaarverslag van de VNHSM Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM). Het bestuur legt in dit stuk verantwoording af over het jaar 2024. Met het verslag wil het bestuur een zo compleet mogelijk inzicht geven in de activiteiten, positie en organisatie van de VNHSM, opgericht in 1916.

De (financiële) jaarverslaggeving is opgezet volgens de richtlijn RJK C-1 (jaarverslaggeving kleine organisaties zonder winststreven). Het volgen van deze richtlijn stelt zowel leden van de VNHSM als externe geldgevers in staat een helder en transparant beeld te krijgen van de financiële huishouding van de VNHSM. Dit laatste is van belang voor onze leden, onze begunstigers en andere geïnteresseerden en voorts uiteraard ook ten behoeve van het verkrijgen van externe financiële middelen alsmede van (eventuele) verkrijgingen uit nalatenschappen.

Doelstelling

Blijkens de Statuten van de VNHSM is haar doelstelling als volgt:

1. De VNHSM stelt zich ten doel het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van een verzameling voorwerpen, betrekking hebbende op de scheepvaart, zowel die van vroegere tijden als de hedendaagse, zomede op de aan beide verwante vakken, met het oogmerk deze verzameling in de gemeente Amsterdam voor het publiek ter bezichtiging te stellen.
2. Voorts heeft de VNHSM ten doel het verrichten van alles wat kan strekken tot het verbreiden van kennis omtrent de vroegere en hedendaagse scheepvaart in de ruimste zin van het woord, door het houden van cursussen, voordrachten en demonstraties, het scheppen van gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs en door alle andere wettige middelen, aan dit doel bevorderlijk, hetzij alleen, hetzij in samenwerking met andere instellingen, lichamen en personen.

3. De VNHSM heeft niet tot doel bijdragen te verlenen welke worden aangewend voor de bestrijding van exploitatietekorten van de stichting: Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam.

De uitgebreide collectie maritiem historische objecten, in eigendom bij de VNHSM, wordt voor het overgrote deel geëxposeerd in Het Scheepvaartmuseum Amsterdam (het Museum). Soms worden voorwerpen in bruikleen gegeven aan andere instellingen.

De VNHSM biedt aan particulieren en bedrijven volop mogelijkheden om actief bij het Museum betrokken te zijn. Voor de leden worden er exclusieve activiteiten rond het Museum en de collectie georganiseerd. Voorts draagt de VNHSM bij aan het verspreiden van maritiem historische kennis door middel van het actief voor gebruik aanhouden van een uitgebreide museumbibliotheek. Collectie, ledenactiviteiten en historische kennis vormen belangrijke elementen van de VNHSM. Getracht wordt zo veel mogelijk met de leden en geïnte-

resseerden contact te houden, zoals door middel van verspreiding van de periodieke uitgave van het *Zeemagazijn* en door een uniek programma aan fellowships.

Verwerving van baten

Baten worden onder meer verkregen, al of niet voor specifieke projecten of aankopen, uit contributies en vrijwillige bijdragen van de leden, bijdragen van andere fondsen en sponsors, legaten, schenkingen en erfenissen al dan niet in natura, overdracht van aankopen, gedaan door het Museum, toevallige baten en opbrengsten uit het vermogen.

ANBI-status

De VNHSM heeft de status van "Culturele ANBI". Giften aan goede doelen organisaties zijn aftrekbaar van het belastbaar inkomen als de instelling is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Voor een Culturele ANBI geldt vooralsnog in het algemeen een verhoogde aftrekbaarheid (125% voor particulieren van eenmalige of periodieke schenkingen).

Het Scheepvaartmuseum en VOC-schip - Twycer

Bestuurlijke zaken/samenstelling bestuur

De VNHSM wordt bestuurd door een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Het bestuur dient conform de statuten te bestaan uit ten minste vijf (5) en maximaal zeven (7) leden. Vanaf 27 juni 2024 bestond het bestuur uit zes (6) leden en is als volgt samengesteld:

- de heer drs. E. (Manuel) Kohnstamm, voorzitter
- mevrouw mr. R.D. (Ruth) van Andel, secretaris
- de heer drs. M.R. (Michiel) de Brauw, penningmeester
- de heer drs. M.J. (Meindert) Seffinga, bestuurslid Collectie
- mevrouw dr. J.E.P. (Josefine) Leistra, bestuurslid Collectie
- mevrouw mr. R.L. (Riemke) thoe Schwartzberg en Hohenlansberg - Manger Cats, leden/fondsenwerving
- de heer drs P.J. (Peter) Schoon, leden/fondsenwerving

Tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNHSM op 27 juni 2024 is tot statutenwijziging besloten en is de Raad van Commissarissen afgeschaft en een statutaire kascontrole commissie ingericht. Tijdens die vergadering zijn de commissarissen mevrouw J.E.P. (Josefine) Leistra, mevrouw R.L. (Riemke) thoe Schwartz-

Intocht KNRM - Nathan Reinds

berg en Hohenlansberg - Manger Cats en de heer P.J. (Peter) Schoon als bestuurder benoemd. De bestuurders Laurence de Hon en Clemens Sassen evenals de commissaris Mijndert Wiesenekker zijn per die datum teruggetreden.

Bestuursleden worden gekozen voor een periode van vier (4) jaar en zijn terstond daarna één (1) keer herbenoembaar. Nieuwe bestuursleden worden door de Algemene Ledenvergadering benoemd op voordracht van het bestuur.

De penningmeester en vier (4) leden van de VNHSM vormden in 2024 de beleggingscommissie van de VNHSM. Leden van de beleggingscommissie zijn de heren D. Lunsingh Scheurleer, G. Vehmeijer, P. Koster, M. de Brauw, W. Hoek.

De bestuursleden leden/fondsenwerving houden nauw contact met de medewerkers van het Museum en de relatiemanager van de VNHSM, die samen zorgdragen voor de leden alsmede leden- en fondsenwerving van de VNHSM.

De externe accountant Dubois & Co controleert jaarlijks de opzet en uitvoering van de administratie en de administratieve organisatie en controleert en accordeert de jaarrekening alvorens deze wordt vastgesteld. De betrokken registeraccountant is de heer J.J.M. Huijbregts RA. De kascontrolecommissie, bestaande uit twee leden die op 27 juni 2024 door de ALV zijn benoemd, Mevrouw Maléne Hemelaar en de heer Tim Oldeman voeren het toezicht uit op de financieel administratieve organisatie van de VNHSM en rapporteert aan de ALV.

De VNHSM heeft geen personeelsleden in dienst, maar werkt nauw samen met de staf van het Museum. Mevrouw Annette Schneemann is door de VNHSM aangesteld om op zzp-basis de rol van relatiemanager op zich te nemen. Vanaf 1 januari 2025 is zij vervangen door mevrouw Saskia Hooft, die eveneens op zzp-basis de VNHSM ondersteunt. Bij de financiële administratie wordt de penningmeester bijgestaan door het hoofd financiën en de andere medewerkers van de afdeling financiën van het Museum.

Vergaderingen van het Bestuur

Het bestuur kwam in 2024 vijf keer bijeen voor een formele bestuursvergadering. En wel in de vergaderingen op 23 januari, 14 februari, 18 april, 16 september en 20 november. De vergaderingen van 23 januari en 16 september, werden gehouden in het Museum. De vergadering van 18 april vond plaats bij Van Doorne aan de Jachthavenweg 121 in Amsterdam. De vergadering van 14 februari vond online plaats en de vergadering van 20 november bij de voorzitter thuis.

Tijdens de vergadering van 23 januari, 14 februari en 18 april was de RvC aanwezig. De directie van het Museum was ook (deels) aanwezig tijdens de vergaderingen op 23 januari, 18 april en 20 november.

Tijdens de vergaderingen stonden meerdere onderwerpen op de agenda zoals financiën, begroting, collectiebeheer, leden en ledenbijeenkomsten, fondsenwerving, ledenwerving, mecenaat, digitalisering, schema van aftreden, statutenwijziging, opvolging bestuurders, verwerving/aankoop nieuwe stukken en de actuele ontwikkelingen in het Museum, de samenwerking tussen de VNHSM en het Museum alsmede de samenwerking van de VNHSM met de overige gremia rondom het Museum; een en ander ter meerder belang van het Museum.

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op donderdag 27 juni 2024. De leden zijn vooraf uitgenodigd om de vergadering bij te wonen. Aan de orde waren de gebruikelijke onderwerpen zoals de goedkeuring en vaststelling van het jaarverslag, de begroting en voornoemde bestuursbenoeming en herbenoeming lid RvC. Verder is besloten tot het wijzigen van de statuten in die zin dat deze zullen voldoen aan de eisen die daaraan worden gesteld op grond van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersoon (WBTR) en is besloten tot afschaffing van de Raad van Commissarissen. Na afloop van de vergadering gaf conservator Diederick Wildeman een presentatie over de kaart van Jansonius (1657), gevolgd door een gezamenlijke borrel met hapjes.

Varen met de Brunings – Almiecheal Fraay

Erfgoedwet

De relatie tussen het Rijk en de musea is vastgelegd in de Erfgoedwet van 2016. Daarin staan afspraken over bijdragen van het Rijk om de collectie te kunnen beheren. Hierdoor krijgen musea voor een langere periode de zekerheid dat ze de kosten voor collectiebeheer kunnen dragen. Deze wet regelt ook de bescherming van collecties van nationaal belang.

De Rijksmuseum en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed beheren de aan hen toevertrouwde Rijkscollectie, letterlijk de collectie van het Rijk. Enkele rijksmuseum hebben daarnaast collecties die geen eigendom zijn van het Rijk, maar zoals in het geval van de VNHSM, in langdurig bruikleen gesteld aan het Rijk. Hiervoor is het Rijk eveneens verantwoordelijk en behandelt deze als "ware het Rijkscollectie".

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed houdt toezicht op het beheer en het behoud van de Rijkscollecties. De afspraken hierover staan in de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen. De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed controleert of de beheerders van de rijkscollecties zich aan de afspraken houden.

Collectie en kennis in 2024

De VNHSM bezit een collectie maritieme (kunst)voorwerpen die tot de wereldtop behoort. Deze collectie is in 1975 in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden die op haar beurt het dagelijkse beheer heeft overgedragen aan Het Scheepvaartmuseum. De VNHSM en het Museum hebben zich ook in 2024 gezamenlijk ingespannen om deze internationaal vermaarde verzameling in stand te houden en verder uit te breiden, te presenteren aan het publiek en ter beschikking te stellen als een bron van kennis voor zowel onderzoekers als belangstellenden.

Collectie

In 2024 zijn door meerdere aankopen en schenkingen 3433 museale voorwerpen en 883 publicaties voor de bibliotheek als collectie ingeschreven. Bepalend bij de keuze tot verwerving in het verzamelbeleid van Het Scheepvaartmuseum zijn de vijf collectiethema's: Nederlanders en de wereld, Nederland als maritieme natie, de zee als bron van inspiratie, de zee als uitdaging en Amsterdam als havenstad. Dit beleid is in overleg met het bestuur van de VNHSM in het vigerende Collectieplan 2021-2024 vastgesteld.

In 2024 werd op een veiling bij Bubb Kuiper in Haarlem een schilderij aangekocht, dat wordt toegeschreven aan Reinier Nooms (ca. 1623-1664). Het schilderij stelt de reis voor van een eskader onder leiding van vice-admiraal Michiel de Ruyter naar de Middellandse Zee in 1661. Nooms was als kunstenaar met dit eskader mee en heeft dit schilderij waarschijnlijk bij terugkomst in Amsterdam gemaakt op basis van zijn schetsen op zee. Het is afkomstig uit de collectie van verzamelaar C.G. 't Hooft (1866-1936). Dankzij een bijdrage van het Mondriaan Fonds en de Vereeniging kon de aankoop van een schilderij van de slag bij Tobago in 1677 door Jan Karel Donatus van Beecq (1638-1722) – ook wel “de Franse Van de Velde” genoemd – succesvol worden afgerond. Verder werden bij veilinghuis De Zwaan in Amsterdam drie schilderijen van de Amsterdamse schilder Clemens Merkelbach van Enkhuizen (1937-2023) gekocht. Alle drie de schilderijen stellen het 's Lands Zeemagazijn voor in de jaren tachtig en tonen het gebouw met verschillende museumschepen aan de steiger. Van de schilder was reeds een ander schilderij met het Zeemagazijn in de collectie aanwezig. De collectie schilderijen werd tot slot aangevuld met de aankoop

Museumnacht – Twycer

van Storm voor een rotsachtige kust (ca. 1641-1659) van de hand van de zeeschilder Hendrick Staets (1626-1659).

Op twee verschillende veilingen in het Verenigd Koninkrijk werden twee tekeningen van Willem van de Velde de Jonge (1633-1707) aangekocht. Het betreft een tekening van een klein Engels oorlogsschip op een rede voor anker en een eveneens Engels jacht. Vader en zoon Van de Velde gingen vanaf 1672 aan het Engelse hof werken. Daar zou vooral de zoon naam maken met scheepsportretten van Engelse jachten. Verder werd een bijzondere zestiende-eeuwse tekening gekocht. De tekening werd rond 1540 gemaakt door een tekenaar uit de omgeving van Herri met de Bles (ca. 1500-1555) en toont drie kraken. Uit de zestiende eeuw zijn nauwelijks tekeningen of studies van individuele schepen bekend. Afbeeldingen van schepen verschijnen dan al wel op prenten en (zee)kaarten, of komen sporadisch op landschapsschilderingen voor. Met de toevoeging van de tekening aan de collectie wordt het belang van de Vlaamse voorlopers voor de ontwikkeling van de zeeschilderkunst onderstreept. Hoewel het object vanwege de kwetsbaarheid van het

papier niet tot nauwelijks op zaal kan worden tentoongesteld, geeft de tekening wel degelijk zwaarte aan de collectie omdat het een zeer zeldzame en vroege voorstelling betreft.

Ook op het gebied van fotografie werden belangrijke aankopen voor de collectie gedaan. De foto's van Jeroen Hofman en Robin de Puy, die in 2024 te zien waren in de tentoonstelling *Redders op zee* ter gelegenheid van het 200-jarig jubileum van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij, kwamen na afloop in de collectie. Het Museum kocht beide series, die in opdracht voor de tentoonstelling waren gemaakt, aan met steun van de Vrienden-Loterij. Veertig foto's van de Amsterdamse haven door de lens van de Kattenburgse fotograaf Cor Jaring, die te zien waren in de aan hem gewijde tentoonstelling in het museum, werden voor de collectie aangekocht. De foto's werden door Jaring gemaakt tussen 1958 en 1978. Verder werden twee laat negentiende-eeuwse albumine drukken van studio Wegner & Mottu aangekocht die leerlingen van de Amsterdamse Kweekschool van de Zeevaart laten zien die de schoolvakken 'zeemanswerk' en 'zeevaartkunde' met attributen uitbeelden.

Aan de verzameling munten en penningen werd een herdenkingspenning toegevoegd van de oprichting van het New Netherlands Monument in New York tijdens het derde eeuwfeest in 1926.

Tijdens het International Congress of Maritime Museums wapperde de vlag van Refugees Nation, een ontwerp van Yara Saïd (1991), op het dak van het Museum. Op verschillende manieren symboliseert de oranje vlag de ervaringen van vluchtelingen. De kleuren zijn een directe verwijzing naar de kleuren van moderne reddingsvesten en het materiaal is zelfs afkomstig van gebruikte reddingsvesten. Het gebruik van een reddingsvest – een zeer maritiem begrip – verbindt daarnaast veel internationale vluchtelingen die reddingsvesten tijdens hun reizen hebben moeten gebruiken. De vlag is na afloop van het congres voor de collectie aangekocht.

Schenkeningen

Het grootste deel van de museale verwerkingen bestond ook dit jaar uit schenkingen en legaten. Daaronder bevonden zich wederom veel foto's en albums, die vooral het leven aan boord van schepen in beeld brengen. Persoonlijke getuigenissen van zeelieden vormen een speerpunt in het verzamelbeleid. Amateurfoto's geven daarbij situaties vaak meer ongefilterd weer dan in opdracht vervaardigde foto's door professionele fotografen. Een goed voorbeeld daarvan is de schenking van een foto-album en losse foto's van Kees de Vries (1905-1969), die als machinist werkte op meerdere schepen van de Koninklijke Hollandsche Lloyd (KHL) tussen 1928 en 1934. Het album en de losse foto's bieden een boeiend inkijkje in het leven aan boord van de KHL-vloot eind jaren twintig en begin jaren dertig. Bijzonder zijn een foto van de ontmoeting met het luchtschip Graf Zeppelin midden op de Atlantische Oceaan op 22 oktober 1931, een groepsportret in de machinekamer van ss. Delfland, derde-klas passagiers (landverhuizers) op het dek van ss. Gelria op de rede van Las Palmas en het dierentransport ten behoeve van Artis aan boord van ss. Maasland in 1933. Een ander fraai voorbeeld zijn de plakboeken met foto's, folders, prentbriefkaarten en knipsels die Wilma Bulterijs maakte als assistent-hofmeesteres (kinderjuffrouw) aan

boord van de Johan van Oldenbarnevelt. Naast verpleegster, linnenjuffrouw of assistent-purser, was dit lang het enige beroep dat een vrouw aan boord mocht uitoefenen. Haar motivatie om te gaan varen is niet bekend. De plakboeken geven een beeld van de eerste jaren (1957-1959) van haar varende carrière aan boord van de Johan van Oldenbarnevelt, de Oranje en Zuiderkruis kenmerken zich door repatrianten- en emigrantenvervoer. De laatste (1960-1963) kenmerken zich door cruise-reizen.

Uit een legaat ontving het museum een schilderij van de hand van de Britse zeeschilder Charles Brooking (1723-1759) dat twee Britse oorlogsschepen in een storm op zee voorstelt. Brooking groeide op in de buurt van East Greenwich en was waarschijnlijk een autodidact. Volgens een anekdote van de zeeschilder Dominic Serres, werkte Brooking voor een Londense kunsthandelaar aan Leicester Square. Brooking werd in belangrijke mate beïnvloed door het werk van Willem van de Velde de jonge, zoals op het schilderij duidelijk is te zien. De artistieke invloed van Van de Velde de jonge op de Britse zeeschilderkunst bleef na zijn overlijden in 1707 groot. Stormgezichten waren in de tijd van Van de Velde onder het Britse publiek al erg populair, en Britse navolgers als Peter Monamy, Samuel Scott en Charles Brooking speelden in op deze populariteit met 'paintings in Vandervelt's taste'. Dankzij deze schenking is het mogelijk om de invloed van de Van de Velde op de Britse zeeschilderkunst beter in beeld te brengen.

Drie tekeningen van de hand van Frans Arnold Breuhaus de Groot (1824-1872) werden eveneens aan het museum geschonken. De tekeningen tonen verschillende voorstellingen van binnenhavens en binnenwateren. Volgens een opschrift op een tekening is de Schie afgebeeld. De studies zijn zeer schetsmatig uitgewerkt, met soms verschillende composities op één blad. De tekeningen vormen een mooie aanvulling op de collectie van de negentiende-eeuwse Nederlandse zeeschilders. Door een schenking kon een ets van de Franse tekenaar Jacques Callot (1592-1635) met een voorstelling van het beleg van de

havenstad La Rochelle in 1627-1628 aan de collectie worden toegevoegd. Het langdurige beleg en de uiteindelijke val van de protestante enclave La Rochelle maakte destijds in de eveneens protestante Republiek grote indruk.

De collectie scheepsmodellen werd aangevuld dankzij de schenking van een model van de Amsterdamse blusboot Jan van der Heyde I. Vanuit Canada werd een getuigd volmodel van het negentiende-eeuwse brikship Johanna vervaardigd door Pieter Schuit Jrzn. aan het museum geschonken. Hij is een telg uit een beroemde familie Schuit (of Schuyt) van scheepsbouwers die werkzaam waren op de Amsterdamse Rijkswerf. Juniorszoon werd in 1839 benoemd tot constructeur op de Rijkswerf te Willemsoord (Den Helder) en in 1843 hoofdingenieur van de marine. Een zogenaamd schepje-in-de-kast werd samen met het schilderij waarop dit object is afgebeeld aan het Museum geschonken. Het Marinemuseum droeg een volmodel van het stoomschip Venezuela over aan het Museum. Het model is door de Britse firma Bassett-Lowke vervaardigd in opdracht van de NSM-werf in Amsterdam en dateert uit 1915. Het model is nog gemonteerd in de originele vitrine.

Door een schenking kwam ook een zogenaamde jagersvlag in de collectie. Deze vlag werd in de jaren vijftig gebruikt aan boord van walvisjager AM 2 van de Nederlandsche Maatschappij voor de Walvisvaart. Elk jaagschip had eigen vlaggen, waarop het nummer van het jaagschip en van de geschoten walvis duidelijk zichtbaar was. Een gevangen walvis zorgde voor een premie voor de opvarenden van de jaagschepen. De vlag kreeg de schenker als souvenir als hij vertrok bij de maatschappij.

Als onderdeel van de overname van de collectie van het voormalige Nationaal Visserijmuseum in Vlaardingingen werd in 2024 een verzameling affiches en promotiemateriaal voor de consumptie van vis in de collectie opgenomen.

Door meerdere schenkingen werden tot slot een foto van een kinderen in een matrozenpakje, drie aquarellen van binnen-

vaartschepen, een filmpje van het vertrek van het stoomschip Orania van de Koninklijke Hollandse Lloyd in 1927 en een tafelvlaggetje dat in 1945 werd gebruikt aan boord van het ms. Oranje tijdens de feestelijke viering van VE-day aan de collectie toegevoegd. De VNHSM is alle schenkers bijzonder dankbaar voor hun genereuze bijdragen aan de collectie.

Christiaan Brunings

Dankzij de enthousiaste inzet van een groep zeer toegewijde vrijwilligers kan de uit 1900 stammende stoomijsbreker Christiaan Brunings nog steeds in de vaart worden gehouden. Ook in 2024 was het historische vaartuig onder stoom aanwezig bij diverse manifestaties verspreid door het land – waaronder bij de jaarlijkse Sinterklaasintocht in de hoofdstad – en werden voor belangstellenden rondvaarten in de Amsterdamse haven georganiseerd. In het najaar werd geëxperimenteerd met het gebruik van koolzaadbriketten als alternatief voor steenkool als brandstof. Het duurzaamheidsexperiment wordt in 2025 geëvalueerd en verder uitgewerkt.

Bibliotheek

De bibliotheek in Het Scheepvaartmuseum biedt een fysieke en laagdrempelige toegang tot één van de belangrijkste maritiem-historische verzamelingen van publicaties en handschriften ter wereld. Het is een plek voor onderzoek voor fellows, onderzoekers, conservatoren, stagiairs en andere belangstellenden. Daarnaast fungeert de bibliotheek als fysieke vraagbaak waar museumbezoekers met uiteenlopende vragen terecht kunnen over het Museum, maritieme geschiedenis en genealogie. De bibliotheek is op werkdagen geopend van 10 tot 17 uur en voor een prettige ontvangst en een deskundige afhandeling van informatievragen staan twee informatie-specialisten en een team van 15 vrijwilligers garant.

Het totaal aantal fysieke bezoeken aan de bibliotheek kwam uit op 4764. Het aantal beantwoorde informatievragen steeg – mede door de afhandeling van beeldaanvragen – van 2751 naar 3172. Het merendeel van de vragen wordt per e-mail ontvangen en afgehandeld. In de bibliotheek werden in 2024 ook activiteiten voor

grotere groepen georganiseerd, zoals bijvoorbeeld een leesbevorderingsproject voor vmbo-studenten en rondleidingen voor studenten van verschillende universiteiten. De bibliotheek is ook een locatie voor filmopnamen, waaronder voor het televisieprogramma Gezonken Meesters.

Restauraties

In 2024 werden meerdere kleine en grotere restauraties aan objecten uit de collectie verricht, waaronder een gelegenheidsglas, drie schilderijen, vier kaarten, zes tekeningen, drie prenten, een fotoalbum, twee foto's en een atlas. De restauratie van een aantal mozaïekpanelen afkomstig uit het luxe passagiersschip ms. Oranje van de Stoomvaart Maatschappij 'Nederland' werd dit jaar afgerond. Dit laatste betrof een meerjarig conserveringsproject. Verder werden enkele scheepsmodellen behandeld. De meeste werkzaamheden werden uitgevoerd door externe restauratoren en specialisten in overleg met de conservatoren en ondersteund door de collectiebeheerders. In april werd het team uitgebreid met een interne restaurator scheepsmodellen. Dankzij een extra financiële bijdrage van de VNHSM kon ook dit jaar het aantal restauraties sterk wor-

den uitgebreid en het onderhoud aan het stoomschip Christiaan Brunings worden geïntensiveerd.

Bruiklenen

De VNHSM had gedurende het afgelopen jaar 143 voorwerpen in langdurig bruikleen uitstaan bij twaalf instellingen, waarvan er gedurende het jaar drie werden gereïtourneerd. In 2024 gaf zij elf objecten uit haar collectie in tijdelijk bruikleen aan drie musea, doorgaans voor tentoonstellingen.

Digitalisering

Om de zichtbaarheid van de collectie te vergroten worden met objecten uit de omvangrijke collectie vaste en wisselende tentoonstellingen gemaakt of tijdelijk uitgeleend aan andere musea. Foto's en beschrijvingen van objecten worden ook digitaal toegankelijk gemaakt voor onderzoek en raadpleging. In 2021 heeft het Museum een ambitieus digitaliseringsproject opgezet om in vier jaar tijd het aantal objecten met een digitale foto van 48% naar 70% te laten toenemen. Aan het einde van 2024 was inmiddels 85% van alle objecten digitaal gefotografeerd. Bijzonder vermeldenswaardig is daarbij de digitalisering van zo'n 70.000 technische tekeningen.

Schaduwen op de Atlantische Oceaan - Roos de Bolster

De volgende grote digitaliseringslag wordt gemaakt met de unieke handschriften-collectie. Na maanden van voorbereiding werd in december 2023 een subsidieaanvraag in het kader van het digitaliseringsprogramma *Metamorfoze* gehonoreerd, waarmee de digitalisering van de volledige handschriftencollectie in 2024 van start ging. *Metamorfoze* is het nationale programma van de Koninklijke Bibliotheek voor het behoud van en duurzame toegang tot het papieren erfgoed van Nederland. Het programma is een initiatief van het ministerie van OCW. Naar verwachting is de gehele handschriftencollectie begin 2026 digitaal beschikbaar voor het publiek.

Alle informatie over en foto's van de objecten kunnen worden geraadpleegd op de eigen collectiewebsite van het Museum (collectie.hetscheepvaartmuseum.nl) en op de website Maritiem Digitaal (www.maritiemdigitaal.nl) van de samenwerkende maritieme musea in Nederland en België, en op de website Collectie Nederland van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.collectienederland.nl).

Afstoting

In 2024 zijn achttien voorwerpen uit de collectie afgestoten die niet binnen de huidige verzamelcriteria vallen. Het ging daarbij onder andere om enkele torpedo's en onderdelen daarvan, drie scheepsmodellen, een pomp, een anker en een schilderijlijst. Hiervan vonden veertien voorwerpen een nieuwe bestemming bij een collegamuseum en twee werden ter verkoop aangeboden via Museum Depotshop en vonden op die manier een particuliere bestemming. Twee objecten werden vanwege hun slechte staat vernietigd. Bij de afstoting van objecten uit de collectie wordt de Leidraad Afstoting Museale Objecten van de Museumvereniging zorgvuldig gevolgd.

Collectiebeheer

Het uitgangspunt voor het toezicht op het dagelijks beheer van de collectie van de VNHSM vindt sinds 2022 plaats binnen het kader van het wettelijke toezicht door de Rijksinspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed. De voortgang en eventuele aandachtspunten uit dit toezicht worden door het museum met het verenigings-

bestuur besproken en tussentijds in het regulier overleg van het hoofd collecties van het museum met het bestuurslid collecties van de VNHSM nader afgestemd.

Kennis

Haar tweede doelstelling, het vergroten en verbreiden van kennis over de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur, probeert de VNHSM op diverse manieren te realiseren.

In 2024 verscheen de 51ste jaargang van *Zeemagazijn*. Dit magazine van het Museum wordt, naast relaties, ook aan alle leden van de VNHSM toegezonden. *Zeemagazijn* richt zich op een breed lezerspubliek met interviews met markante personen, uitgebreide beeldreportages en inhoudelijke artikelen geschreven door de conservatoren en tijdelijke onderzoekers (fellows). Het magazine verschijnt twee keer per jaar en wordt geredigeerd en samengesteld door het Museum. Dankzij een financiële bijdrage van de VNHSM werd ook de publicatie van 'Houten Scheepsbouw' mogelijk gemaakt. Dit boek is een bundel met bijdragen van zowel maritiem archeologen als maritiem historici die daarmee een overzicht bieden van de ontwikkelingen in de bouw van houten schepen sinds de middeleeuwen.

De VNHSM ondersteunt met een jaarlijkse bijdrage, mede via de Fellowshipskring, het succesvolle fellowshipsprogramma van Het Scheepvaartmuseum. De beurzen bieden (jong) talent de gelegenheid wetenschappelijk onderzoek te doen op basis van de uitzonderlijke maritieme verzamelingen van Het Scheepvaartmuseum. De collectie dient als uitgangspunt voor onderzoek waarbij deze gastonderzoekers oftewel fellows ook de collecties van andere musea, archieven en bibliotheken in binnen- en buitenland betrekken, waardoor de collectie van de VNHSM ook in een bredere context wordt geplaatst.

In 2024 waren in totaal negen fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van de Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship rondde Matthias Lukkes zijn onderzoek naar de tuin bij het fort St. George de Elmina aan de Afrikaanse westkust. Lianne Wilhelmus richtte haar

aandacht op een achttiende-eeuwse tabaksdoos met een afbeelding van Kaap de Goede Hoop die ooit toebehoorde aan een lichtmatroos bij de VOC. Arjen Bloem en Valentijn Tilder gingen in het voorjaar van 2024 als Warnsinck Fellows aan de slag, met onderzoeken naar respectievelijk het verhaal achter het schilderij Een Noorse walvisjager in het ijs door Willem van der Does (1899-1966) en over de reactie op de muiterij aan boord van het VOC-schip *Nijenburg* in 1763. In september gingen nog eens drie nieuwe Warnsinck fellows van start: Merle van Lier met een onderzoek naar de representatie van Marokko en Noord-Afrika op vroegmoderne kaarten, Sander Rooijackers over een achttiende-eeuws reisverslag naar Philadelphia en Anne-Linde Ruiter onderzoekt de iconografie van zeventiende-eeuwse vrouwen van admiraals en kapiteins op schilderijen.

SS Christiaan Brunings - Twycer

Dr. Jaap Jacobs rondde zijn onderzoek af in het kader van het in 2023 toegekende Dr. Ernst Crone Fellowship. Hij richtte zich op een grote verzameling handschriften die betrekking heeft op het verloop van de Tweede Engels-Nederlandse Oorlog (1665-1667) en die door de bekende Britse historicus Charles Ralph Boxer (1904-2000) bijeen is gebracht. In september startte dr. Bob Pierik als Crone Fellow zijn onderzoek naar het gebruik van het Amsterdamse IJ in de vroegmoderne tijd.

Alle gastonderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen. De bevindingen van de fellows die in 2023 hun onderzoeken hebben afgerond, werden door hen gepresenteerd in verschillende artikelen en tijdens een drukbezochte Fellowshipsmiddag, die op vrijdag 1 maart 2024 plaatsvond. Deze bijeenkomst werd door 108 deelnemers bijgewoond.

In oktober werd een bijeenkomst georganiseerd voor de leden van de Fellowshipskring en de vertegenwoordigers van de Samenwerkende Maritieme Fondsen, met presentaties van de nieuwe fellows en een rondleiding in de tentoonstelling *Zee van Ruimte* door conservator Sara Keijzer.

Op zaterdag 16 november vond het jaarlijkse Museumsymposium plaats. Dit jaar werd het symposium georganiseerd in samenwerking met de Linschoten Vereniging en VNHSM en stond in het teken van reisverslagen. Het symposium werd door 110 deelnemers bezocht.

Het Museum heeft voor de periode 2022-2024 een nieuwe functie gecreëerd in de vorm van een junior conservator. Aan de financiering van deze functie leveren zowel het Museum, de VNHSM en het Fonds 1999 een bijdrage. Sinds december 2023 wordt deze functie vervuld door Tom Nouwen. Daarnaast heeft de VNHSM een bijdrage geleverd waardoor voor een dag in de week een conservator voor de visserijcollectie kon worden aangesteld. Deze functie wordt bekleed door Alex Poldervaart.

In het kader van haar kennisdoelstelling levert de VNHSM jaarlijks een financiële bijdrage aan de Stichting Maritieme Leerstoel die daarmee de activiteiten van de leerstoel zee geschiedenis aan de Universiteit Leiden ondersteunt. Dit is de enige plaats in Nederland waar studenten een volledige BA- en MA-opleiding tot maritiem historicus kunnen volgen. De reguliere leerstoel wordt voltijds bekleed door prof. dr. M. van Groesen.

BERNARD VAN LEER

Leden in 2024

Onze leden zijn naast de collectie één van belangrijkste pijlers van onze vereniging en essentieel voor het voortbestaan ervan. Veel leden zijn al jarenlang lid en vormen een belangrijke, betrokken en enthousiaste ambassadeurs voor de VNHSM en het Museum. Door de verschillende activiteiten die in en buiten het Museum worden georganiseerd, blijven leden elkaar ontmoeten; ook brengen zij regelmatig nieuwe leden aan. Mede dankzij de financiële bijdrage van leden van de VNHSM kunnen er voor het Museum collectieaankopen worden gedaan. En dat niet alleen: als VNHSM dragen we ook bij aan het onderhoud van de collectie en het doen van onderzoek ernaar.

Ledenbestand

De voortdurende wens van het bestuur is om de VNHSM toekomstbestendig te maken. Daar hoort een stabiele aanwas van nieuwe leden bij. Hoewel er dankzij de inzet van eenieder 52 nieuwe leden zijn geworven, is onder meer door vergrijzing het ledenbestand gedaald van 797 leden in 2023 naar 782 in 2024. Ondanks de afname van 15 leden dit jaar, waren er ten opzichte van de afgelopen zeven jaar minder opzeggingen. Het gemiddeld aantal jaarlijkse opzeggingen over deze periode ligt op 115; dit jaar waren dat er 'slechts' 67.

In 2024 werd ingezet op behoud van de huidige leden en groei van de verschillende kringen. Evenwel is het daarmee niet gelukt

een daling van het aantal leden te stoppen. Wel groeit de groep van Jonge Compaaenen nog steeds. Hiermee wordt het doel van de toekomstbestendigheid concreet gemaakt.

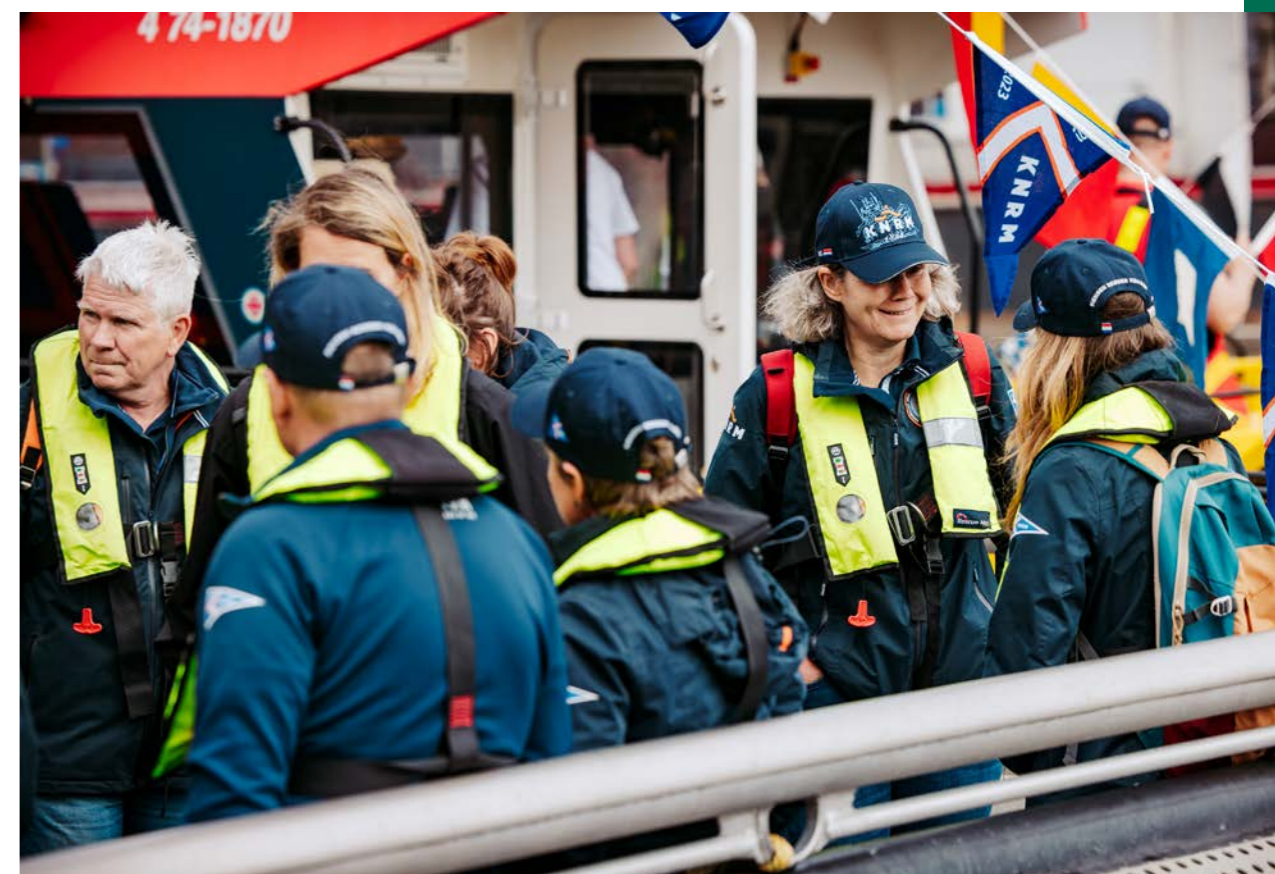
Een aandachtspunt is ervoor te zorgen dat ook de verdeling van leden over verschillende kringen niet verder daalt, zodat de inkomsten van de VNHSM niet significant fluctueren.

Relatiemanager

Tijdens de ALV in 2023 is Annette Schneemann aan de leden voorgesteld als relatiemanager. Zij is op zzp-basis werkzaam voor de VNHSM. Met ingang van 1 januari 2025 wordt deze rol overgenomen door Saskia Hooft. Het bestuur hoopt met de inzet van Saskia een verdere impuls te geven aan de groei van het ledenaantal en intensivering van het contact met de leden en kringen van de VNHSM.

75-euro leden

Het ledenaantal van de betalende 75-euro leden is in 2024 gedaald ten opzichte van 2023. Eind 2024 telde de VNHSM 486 75-euro leden ten opzichte van 512 in 2023. De beëindiging van de lidmaatschappen bij deze groep wordt met name veroorzaakt door het overlijden van leden en vergrijzing van het ledenbestand. In totaal beëindigden 41 leden hun lidmaatschap in 2024. Daar staat tegenover dat de VNHSM 15 nieuwe leden mocht verwelkomen.

KNRM Reddingbootdag -Nathan Reinds

Jonge Compaaenen

De groep Jonge Compaaenen is ook in 2024 gegroeid. Deze groep is opgericht voor leden van de VNHSM tot 35 jaar. Deze leden betalen eveneens jaarlijks 75-euro lidmaatschapsgeld. De VNHSM telt in 2024 131 Jonge Compaaenen ten opzichte van 126 in 2023. In totaal beëindigden 15 Jonge Compaaenen hun lidmaatschap in 2024 en werden 20 nieuwe Jonge Compaaenen verwelkomd.

Fellowshipskring

De begunstigers van de Fellowshipskring maken onderzoek naar de collectie mede mogelijk met hun bijdrage aan het fellowshipsprogramma. Leden van deze kring betalen jaarlijks een minimumbedrag van 250 euro. De Fellowshipskring telt in 2024 19 leden ten opzichte van 18 leden in 2023. Eén lid heeft het lidmaatschap opgezegd. Twee nieuwe leden hebben zich bij deze kring aangesloten.

Collectiekring

De Collectiekring bestaat uit leden met een grote interesse voor de collectie van het Museum. De leden van deze kring betalen 1.000 euro per jaar gedurende een periode van vijf jaar. De Collectiekring telt in 2024 drie leden ten opzichte van vier leden in 2023. Eén lid heeft het lidmaatschap opgezegd in 2024.

Nautische kring

Niet alleen zeilers en roeiers zijn welkom; iedereen die een passie heeft voor watersport is welkom om zich aan te sluiten. De leden van deze kring betalen 1.000 euro per jaar gedurende een periode van vijf jaar. De Nautische kring telt in 2024 tien leden ten opzichte van negen leden in 2023. Vier nieuwe leden hebben zich bij deze kring aangesloten. Drie leden hebben hun lidmaatschap opgezegd.

Activiteiten en ledenontvangsten in 2024

In 2024 zijn per doelgroep/geefkring diverse activiteiten georganiseerd naast de reeds bestaande activiteiten. Een overzicht hiervan met daarbij de genodigden vermeld, treft u hieronder aan.

Vrijdag 5 januari

Nieuwjaarsbijeenkomst

Alle leden

Donderdag 22 februari

**Vrienden Preview Redders op Zee:
200 jaar KNRM**

Alle leden

Vrijdag 1 maart

Fellowshipsmiddag

Alle leden

8 & 9 maart

Homeland Bierfestival

VNHSM - Jonge Compagnen

Donderdag 21 maart

**Wervingsevent potentiële leden
Nautische Kring**

VNHSM - Nautische kring

Donderdag 11 april

Nautische Kring diner

VNHSM - Nautische kring

Vrijdag 31 mei

**Young Professionals Night Amsterdam
Art Week**

VNHSM - Jonge Compagnen

Maandag 17 juni

Conferentie slavernijverleden

Alle leden

Vrijdag 21 juni

Zomerevent Jonge Compagnen

VNHSM - Jonge Compagnen

Donderdag 27 juni

Algemene Ledenvergadering

Alle leden

Vrijdag 19 juli

Wijnproeverij

VNHSM - Jonge Compagnen

27 juli - 8 augustus

Iconen op het water (Olympische Spelen)

Alle leden

Zaterdag 7 september

Map Fair

Alle leden

Vrijdag 20 september

Bezoek Unseen

VNHSM - Jonge Compagnen

Vrijdag 20 september

World Clean Up Day

Alle leden

Donderdag 26 september

**Opening Schaduwen op de
Atlantische Oceaan**

Alle leden

Donderdag 17 oktober

Bedankmiddag Fellowshipkring

VNHSM - Fellowshipkring

Zaterdag 2 november

Museumnacht

VNHSM - Jonge Compagnen

Zaterdag 16 november

Museumsymposium

VNHSM - alle leden

Donderdag 28 november

PAN Amsterdam

Jonge Compagnen

Bericht uit het museum

Het Museum eindigde het jaar met een fantastisch bezoekersaantal van een kleine 340.000 bezoekers waarvan 300.000 museumbezoekers en 40.000 mensen via zakelijke evenementen en bijeenkomsten.

Dit jaar 2024 stond ook in het teken van het bezoek van de visitatiecommissie en het schrijven van een nieuw activiteitenplan voor de periode 2025-2028.

Het Museum sluit de beleidsperiode 2021-2024 af met een bewogen en succesvol jaar. 2024 begon met veel aandacht voor de vervanging van de vlaggen van ons VOC-schip. Het Scheepvaartmuseum werd het middelpunt van debat over een actueel thema: hoe gaan we om met ons koloniale verleden? Eind september presenteerde Het Scheepvaartmuseum de nieuwe vaste tentoonstelling *Schaduw op de Atlantische Oceaan*. Hiervoor werkt het museum samen met verschillende kunstenaars. De tentoonstelling laat zien hoe de geschiedenis van de scheepvaart onlosmakelijk verbonden is met koloniaal geweld en het slavernijverleden. Met deze vaste tentoonstelling verankert Het Scheepvaartmuseum deze verbondenheid in het permanente aanbod en vervolgen we de weg die we eerder insloegen, zoals *Het Parool* schreef, met 'ruimte maken voor de keerzijde van onze maritieme prestaties in de 17de eeuw'.

In het kader van de serie *Atlantisch Venster* was begin 2024 werk te zien van Kevin Osepa, winnaar van de Amsterdamprijs voor de Kunst 2023. Hij filmde zeven jongeren die Curaçao verlaten om in Nederland te gaan studeren.

Vanaf februari presenteerde Het Scheepvaartmuseum de fotografietentoonstelling *Redders op Zee: 200 jaar Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij*. In deze tentoonstelling stond werk van fotografen Jeroen Hofman en Robin de Puy centraal. Om het jubileum van de KNRM te vieren sloegen 12 Nederlandse maritieme musea de handen ineen, en werden in het hele land verschillende tentoonstellingen rond KNRM gepresenteerd. Tijdens de landelijke Reddingbootdag in mei 2024 bezochten zo'n dertig reddingboten uit verschillende Europese landen Het Scheepvaartmuseum.

De tentoonstelling *Food for Thought* werd wegens groot succes verlengd tot en met 4 januari 2025. Zo'n 160.000 bezoekers hebben uiteindelijk de tentoonstelling bezocht, en deze gaat in 2025 als reizende tentoonstelling verder.

Het tweejaarlijkse International Congress of Maritime Museums (ICMM) vond in 2024 plaats in Nederland en België, waarvan twee dagen in Amsterdam. Deze meerdaagse conferentie in samenwerking met het Zuiderzeemuseum, Maritiem Museum Rotterdam en MAS Antwerpen werd bezocht door 240 deelnemers uit 110 landen.

VOC-schip - Twycer

Voortuitblik 2025

De aanbevelingen uit het visitatierapport vat Het Scheepvaartmuseum vooral op als een uitnodiging tot het aanscherpen en verdiepen van de huidige strategische koers met een aanscherping van onze missie en visie:

Missie

We laten zien hoe het maritieme verleden van Nederland doorwerkt in ons hedendaagse leven, hoe de scheepvaart en de zee van invloed zijn op actuele en toekomstige maatschappelijke thema's en hoe 'het ruime sop' mensen heeft uitgedaagd, geïnspireerd en geknecht.

Visie

De collectie van Het Scheepvaartmuseum staat centraal bij alles wat we doen. Tegelijkertijd vragen we onderzoekers, kunstenaars, ervaringsdeskundigen en onze bezoekers om te reageren op de hiaten in onze collectie en onze expertise. Met hun kunde en deskundigheid dragen ze blijvend

bij aan de toekomst van het Museum dat niet langer een toonzaal is, maar verandert in een levendige gemeenschapsruimte. Een meerstemmige plek dus, waar de maritieme cultuur ook wordt toegelicht en ingekleurd door rituelen, debat en uitwisseling van persoonlijke ervaringen. Omdat het verhaal van Het Scheepvaartmuseum niet alleen over schepen gaat, maar vooral over mensen.

In het najaar wordt de grote tijdelijke tentoonstelling *Oceanista* geopend. Deze tentoonstelling laat zien wat de invloed van de zee en de scheepvaart is op het modebeeld en onze kledingkast, aan de hand van historische objecten en topstukken van nationale en internationale modeontwerpers. *Oceanista* is vanaf 10 oktober 2025 in Het Scheepvaartmuseum te zien.

Ook zal Het Scheepvaartmuseum veel activiteiten ontplooiën rondom SAIL Amsterdam 2025.

Financieel verslag 2024

(bedragen tussen haakjes hebben betrekking op de overeenkomstige posten in 2023)

Resultaat samenvattend

Het jaar 2024 resulteerde in financieel opzicht in een positief resultaat van € 328.527 (€ 558.803).

Belangrijkste factoren die het resultaat verklaren waren:

- (I) Aankopen ter hoogte van € 147.715 en € 39.290 voor restauraties. In 2023 zijn aankopen van in totaal € 161.523 (inclusief restauratiekosten) gedaan;
- (II) Een beleggingsresultaat ter hoogte van € 587.960 (€ 558.524) na aftrek van bankkosten;
- (III) Geen nalatenschap ten bedrage van € 0 (€ 227.575);
- (IV) Contributies ter hoogte van € 67.889 (€ 63.512);
- (V) Een totaal bedrag ten behoeve van kenniscollectie, wervingskosten, administratie en overige kosten totaal € 151.779 (€ 129.461).

Staat van Baten en Lasten

Baten

Contributies en bijdragen

De contributie ontvangsten en bijzondere bijdragen van leden zijn licht gestegen tot € 67.889 ten opzichte van het vorig jaar € 63.512. Het aantal leden daalde van 798 naar 782.

Erfenissen

In 2024 is geen nalatenschap ontvangen. In 2023 is een nalatenschap ontvangen ten bedrage van € 227.575.

Baten diverse bijdragen

Het aandeel van de Vereeniging in de opbrengst van de participaties van Het Compagnie Fonds, waarvan de Vereeniging indertijd een der oprichters was, resulteerde afgelopen jaar in € 13.300 (€ 2.100). Er is geen bijdrage ontvangen voor het jaarboek. In 2023 was er ook geen bijdrage.

Beleggingsopbrengsten

Het totale beleggingsresultaat kwam op € 587.960 (€ 558.524) voor aftrek van bankkosten.

De door InsingerGilissen berekende fee (ofwel bankkosten) voor het vermogensbeheer bedroeg € 36.083 (€ 32.174). Deze fee bedraagt 0,5% per jaar exclusief BTW gerelateerd aan de omvang van het belegde vermogen excl. liquide middelen.

Het beheer van de portefeuille vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het bestuur, in samenspraak met en onder controle van de beleggingscommissie die bestaat uit een commissaris, één bestuurslid (de penningmeester) plus drie leden van de Vereniging.

Lasten

Bestedingen aan de doelstellingen

• Collectieaankopen

De Vereniging deed aankopen ter hoogte van € 150.868 (€ 131.273). Dit is inclusief restauratiekosten ten bedrage van € 39.237 (€ 30.823).

• Kennisdoelstellingen

Aan de kennisdoelstellingen is € 39.290 (€ 30.250) uitgegeven.

De bijdrage aan de **Stichting Fellowships** bedroeg € 18.187 (€ 17.750) waarvan € 12.500 als vaste jaarlijkse bijdrage. Er is geen bijdrage gevraagd door de **Stichting Maritieme Leerstoel**. Verder is € 12.500 (€ 12.500) financiële ondersteuning gegeven voor een **junior conservator** in Het Scheepvaartmuseum.

Zomerborrel Jonge Compagnen – Alizé Barthélemy

Het Fellowship Programma is een van de manieren waarop de Vereniging haar tweede doelstelling verwezenlijkt. De collectie is het belangrijkste onderwerp van studie doch men richt zich ook op de maritieme geschiedenis en ontwikkelingen in het algemeen. De studies en publicaties verbinden het Museum met een netwerk van wetenschappelijke onderzoekers en instellingen in binnen- en buitenland en leveren een bijdrage aan het publieksprogramma van het Museum.

De Stichting Fellowships heeft de Vereniging gevraagd haar voor de periode 2020-2024 te ondersteunen middels schenkingen voor de Crone en Warnsinck Fellowships, met een vast bedrag van € 12.500 per jaar. Het bestuur heeft hier positief op gereageerd en wil de aanvraag ondersteunen zolang de financiële situatie van de Vereniging dit, volgens het bestuur, toelaat en de kwaliteit en presentatie van het onderzoek door de Fellows is verzekerd. De Stichting Fellowships zal zelf actief fondsen blijven werven voor financiering van haar doelstellingen. Het bestuur ziet geen noodzaak om voor deze voorwaardelijke toezegging een aparte reserve te vormen.

Verdere lasten

De kosten van het magazine **Zeemagazijn** bedroegen € 12.554 (€ 12.554).

De kosten van het **Jaarboek** bedroegen € 8.603 (€ 0).

Overige kosten en onvoorziën, waaronder portkosten, zijn nagenoeg gelijk gebleven € 16.136 (€ 16.608).

De kosten voor **Beheer en financiële administratie** waaronder accountantskosten zijn iets gestegen tot € 22.100 (€ 20.289). Daarbij zijn diverse kosten, zoals representatiekosten, gestegen naar € 14.171 (€ 8.364).

Balans en financieel beleid ten aanzien van vermogen, reserves en bestemmingsfondsen

De Reserves en Bestemmingsfondsen stegen in overeenstemming met het positieve resultaat tot € 6.176.070 (€ 5.847.542)

Reserves

De Vereniging kent, de volgende reserves en fondsen: Continuïteitsreserve, Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen.

Continuïteitsreserve

De reserve bedraagt per einde boekjaar € 65.000 (€ 65.000). Deze reserve is gevormd met als doel de dekking van risico's op korte termijn en voorts om te kunnen voldoen aan de daarbij behorende verplichtingen, zoals de leden- en financiële administratie, de bankkosten en de bijdrage ten behoeve van kennis over de collectie. Het bestuur acht de huidige omvang toereikend.

Bestemmingsreserve Doelen

Deze 'algemene' reserve steeg per einde boekjaar tot € 4.953.143 (€ 4.621.463)

Deze reserve is gevormd om uit het beleggen van de betreffende gelden een zo continue mogelijke inkomstenstroom te verkrijgen, die naast de contributie opbrengsten en andere bijdragen en schenkingen, aangewend wordt voor aankopen ten behoeve van collectievorming, alsmede het verbreiden van kennis over de collectie en maritieme kennis in het algemeen.

Het doel is om de Algemene reserve te doen groeien met tenminste de inflatie zodat uit het beleggingsresultaat stelselmatige aanvulling van de Bestemmingsreserve aankopen plaatsvindt om aankopen te financieren. Het is niet de bedoeling dat uit het beleggingsresultaat lopende kosten van de Vereniging worden gedekt. Verder blijven schenkingen, legaten en erfenissen essentieel voor uitbreiding van de Collectie en daarmee de kwaliteit van het Museum.

Bestemmingsreserve Aankopen

Deze reserve Aankopen moet de mogelijkheid bieden om aankopen te doen die het daarvoor begrote gemiddeld jaarlijkse gereserveerde bedrag te boven gaan. Grotere aankopen worden hiermee mogelijk gemaakt. Het bestuur streeft naar een reserve in omvang tussen de € 200.000 en € 500.000 naast het gevormde Balfort-Roggeveen fonds. Zeer grote aankopen kunnen en moeten doorgaans plaatsvinden

met de 'ad hoc' ondersteuning van een aantal grote vermogensfondsen. De kleinere en middelgrote aankopen (tot enkele € 100.000-den) worden in de praktijk grotendeels of geheel door de Vereniging, al of niet samen met door het Museum gealloceerde verkregen gelden, gefinancierd.

De reserve is verhoogd per einde boekjaar naar € 500.000 (€ 400.000).

Bestemmingsfondsen

Het totaal van de bestemmingsfondsen bedraagt per einde boekjaar € 1.222.927 (€ 1.226.079). Deze fondsen zijn rechtstreeks verkregen uit schenkingen en nalatenschappen met als doel om gedurende een langere periode een bijdrage te leveren aan algemene en specifieke doelstellingen of projecten van de Vereniging.

Beleggingsbeleid

Toename van belegbaar vermogen blijft gewenst bij handhaven van het beleggingsbeleid om een stabiele stroom van rente en dividendinkomsten te verzekeren bij continue stijgende prijzen van objecten voor de collectie.

Uitgangspunten

- Het gekozen risicoprofiel is "gebalanceerd", met een beleggingshorizon van 10 jaar. De belangrijkste indicator is het deel wat gemiddeld in aandelenfondsen/zakelijke waarden mag worden belegd, zijnde 50% van beleggingen en belegbare liquiditeiten, plus of minus circa 10% met het oog op marktontwikkelingen. De rest is belegd in rentedragende waarden en liquiditeiten.
- De beleggingsportefeuille is in de loop van 2018 omgezet naar een duurzame portefeuille.

KNRM Reddingbootdag - Twycer

Terugkeer VOC-schip - Twycer

Aangezien koersresultaten niet worden begroot vindt men dit opbrengstpercentage niet direct terug in de begroting.

- Er wordt niet geïnvesteerd in gestructureerde producten, hedge funds en commodity's.
- Er wordt naar gestreefd om een bedrag tussen de € 200.000 en € 500.000 liquide te hebben om snel te kunnen reageren als er zich een interessante mogelijkheid voor een aankoop voordoet. Tijdelijk een liquiditeitspositie onder het streefbedrag heeft tot nu toe geen problemen opgeleverd aangezien we bij een 'onverwacht' dure aankoop een deel van de beleggingen voldoende snel liquide kunnen maken.
- Vanuit governance oogpunt is in 2016 besloten het vermogen in beheer te geven aan InsingerGilissen Bankiers.
- Voor het volgen van- en adviseren in het beleggingsbeleid bestaat een beleggingscommissie samengesteld uit een commissaris, de penningmeester, en vier leden van de Vereniging. Deze commissie overlegt enkele malen per jaar, waarvan tenminste één keer met de betrokken vermogensbank.

Gebeurtenissen sinds balansdatum

Geen.

Begroting 2025

Voor 2025 worden de contributie en overige bijdragen gezet op een bedrag van € 65.000. Een ambitieuze target aangezien ledenaantallen blijven dalen. Rentebaten en dividend inkomsten worden begroot op € 80.000. De rendementen op aandelenkoersen en obligatiekoersen worden zo-

als gebruikelijk niet begroot aangezien de onzekerheid te groot is. Diverse andere gebruikelijke kostenposten zijn in de afgelopen twee jaar toegenomen en daar is de begroting op aangepast. Voor aankopen is € 150.000 begroot. Daarmee wordt een negatief resultaat - € 201.500 begroot waarbij nogmaals geen rekening wordt gehouden met een beleggingsresultaat in 2025.

Risico's en onzekerheden

De Vereniging en haar eigendommen lopen in principe risico's ten aanzien van -juiste-aankopen, diefstal, schade, kwijtraken e.d. van objecten van de collectie, aansprakelijkheid in het maatschappelijk verkeer, financiële marktrisico's met betrekking tot de belegging van het vermogen, fouten en fraude met betrekking tot het administratieve beheer en administratie, het zich houden door partijen aan de van overeenkomsten met de Staat de Nederlanden en Het Scheepvaartmuseum.

Het bestuur is van mening dat dergelijke risico's voldoende worden onderkend, beheerst en voor zover mogelijk en nuttig, op voldoende wijze worden gemitigeerd. Bijvoorbeeld door de beschikbaarheid en inschakeling van deskundigen, afspraken met het Museum, beleid en maatregelen van en door het Museum, procedures, controles, en/of verzekeringen. De Vereniging wordt uiteraard geconfronteerd met onzekerheden ten aanzien van de toekomstige positie van de ontwikkeling van het ledenaantal en baten, de ontwikkeling van het Museum, vermogensopbrengsten, ontwikkelingen op de markt voor museale objecten etc.

Jaarrekening 2024

balans per 31 december 2024

Na resultaatbestemming	euro	
	31 december 2024	31 december 2023
Activa		
Materiële vaste activa		
Vorderingen en overlopende activa	31.889	12.520
Effecten	6.160.589	5.733.450
Liquide middelen	36.280	127.449
Totaal	6.228.758	5.873.420
Passiva		
Reserves en fondsen		
Reserves		
• Continuïteitsreserve	65.000	65.000
• Algemene Reserve	4.388.143	4.156.463
• Bestemmingsreserve Aankopen	500.000	400.000
	4.953.143	4.621.463
Bestemmingsfondsen		
. Warnsinck Fonds	19.227	22.379
. Balfort-Roggeveen Fonds	1.203.700	1.203.700
	1.222.927	1.226.079
	6.176.070	5.847.542
Kortlopende schulden	52.688	25.878
Totaal	6.228.758	5.873.420

Staat van baten en lasten over 2024

	euro	euro	euro	euro
	Begroting 2025	Werkelijk 2024	Begroting 2024	Werkelijk 2023
Baten				
Baten leden & nalatenschappen	65.000	67.889	65.000	291.087
Baten aankopen	0	95.000	0	0
Rentebaten en baten uit beleggingen	80.000	587.960	80.000	558.524
Baten bijdragen Jaarboek	0	0	0	0
Overige baten (HCF)	2.000	14.615	2.000	2.100
Som der baten	147.000	765.464	147.000	851.711
Lasten				
Bestedingen				
Verwerving collectie	150.000	242.715	110.000	129.389
Verwerving Warnsinck collectie	2.000	3.153	0	1.884
Rentelasten en lasten uit beleggingen	0	0	0	0
Kennis collectie	72.500	39.290	30.000	30.250
	224.500	285.158	140.000	161.523
Wervingskosten baten				
Kosten leden & nalatenschappen	110.000	63.288	60.500	53.950
Kosten van beleggingen	40.000	36.083	46.500	32.174
Overige kosten + onvoorzien	16.500	16.136	12.500	16.608
	166.500	115.508	90.000	102.732
Beheer en administratie				
Kosten beheer + financiële administratie	35.000	36.271	29.000	28.653
Som der lasten	426.000	436.936	288.500	292.908
Som van baten en lasten	-279.000	328.527	-141.500	558.803
Resultaatbestemming				
Toevoeging/onttrekking aan :				
Continuïteitsreserve		0		0
Algemene reserve		231.680		460.688
Bestemmingsreserve aankopen		100.000		100.000
Warnsinck Fonds		-3.153		-1.884
A.J. Eschauzier Fonds		0		0
H.P.A. Eberwein Fonds		0		0
Balfort-Roggeveen Fonds		0		0
Totaal		328.527		558.803

